

Cymraeg Bob
Dydd -
Progression

Cymraeg Bob Dydd

A Working Document for Schools

- This document has been prepared as a **GUIDE** for schools to adapt and edit according to their individual needs.
- It is expected that schools will personalise the document to include the school logo and school colours to make it their own.
- **All staff** should be involved in editing the content of the document and are expected to delete or add patterns to reflect the current situation in their classrooms. Staff must be happy with the content of this document if it is to impact on classroom practice.
- The document is meant to be a “safety net” which , if adopted by all staff ,will ensure progression of Every day Welsh throughout the school.
- The modified document should be distributed amongst all staff and could be presented to inspection teams as evidence of planning for progression.
- This document is intended as a working document and as such requires adaptation to reflect individual school’s needs.

A.Streefland

Blwyddyn

3 / 4

Cyfarch / cwrteisi

Bore da / Prynawn da
Sut wyt ti **heddiw?**

Dw i / i'n .....heddiw achos mae hi'n.....

Pwy wyt ti?

Beth ydy dy enw di? .....dw i.

Da bo

Hwyl

Hwyl fawr

Wela i di / chi

**Penblwydd hapus / Nadolig Llawen / Pasg Hapus /
Gwyliau Hapus / Llongyfarchiadau**

Diolch / Diolch yn fawr

Ga i.....os gwelwch yn dda?

Ga i fynd i'r .....os gwelwch yn dda?

Ga i fenthyg.....os gwelwch yn dda?

Cei / Na chei

Diolch / Croeso

Esgusodwch fi

Dw i eisiau help plis / os gwelwch yn dda.

Oes .....gyda ti? Oes / Nac oes

Dw i'n flin .

Cofrestru

Bore da / Prynawn da
Mae hi'n amser cofrestru nawr.

Pawb yn barod?
Pwy sy'n barod?
Wyt ti'n barod? Ydw / Nac ydw

Gwrandewch ac atebwch

Wyt ti yma.....?
Ydw, dw i yma.
Ydy.....yma? Ydy / nac ydy

Ble mae.....?
Mae.....yn absennol.
Mae .....yn dost.
Wn i ddim.

Pwy sy'n absennol?
Mae .....yn absennol.
Pam?
Achos mae e'n / hi'n dost.

Sawl un sy yma / sy'n absennol heddiw?
Sawl un sy'n cael cinio / brechdanau?
Pwy sy'n cael cinio / brechdanau?
Dwylo i fyny.
Rhifwch

Mae hi'n amser casglu arian cinio.
Oes arian gyda ti? Oes / nac oes.

Ymarfer Corff

Pawb / bechgyn / Merched
Mae hi'n amser ymarfer corff / twymo lan.

Gwisgwch eich dillad ymarfer corff
Tynnwch eich dillad ymarfer corff
Brysiwch!

Pwy sy'n barod?
Ydy pawb yn barod? Ydyn / dim eto
Wyt ti'n barod.....? Ydw / Nac ydw
Sefwch mewn rhes wrth y drws os gwelwch yn dda

Stopiwch
Rhedwch
Taflwch
Daliwch.....y bel , y bag ffa ,yr hwp
Arhoswch
Sefwch ar
Symudwch yn araf / yn gyflym
Dewiswch bartner

Ewch i nol.....
Gwnewch grwp o .....
Dw i eisiau grwpiau o ....
Gweithiwch gyda.....
Dim rhedeg
Dim symud
Pawb yn llonydd

Mae hi'n amser ymlacio nawr

Gorchmynion

Pawb / bechgyn / Merched / grwp.....

Sefwch / Eisteddwch

Dewch i eistedd ar y llawr / gyda / drws nesa i....

Dewch i weithio gyda.....

Gweithiwch gyda.....

**Mae hi'n amser & subjects (Mathemateg , Saesneg ,
Cymraeg...)**

Mae hi'n amser gweithio.....

Beth ydy'r dyddiad heddiw?

Beth ydy'r L.O? / WALT?

**Gwrandewch arna i / Edrychwch arna i / ar y bwrdd
gwyn**

Dewch yma / Dewch i mewn

Tacluswch

Brysiwch

Agorwch / Caewch y ffenestr / drws / eich llyfr

Sefwch mewn rhes wrth y drws

Sefwch y tu ol i'ch cadeiriau

Ewch i nol.....os gwelwch yn dda.

Ydy pawb yn barod? Ydyn / dim eto

Pwy sy'n barod?

Pwy sy ddim yn barod?

Wyt ti'n barod .....? Ydw / Nac ydw

**Beth sy'n bod?
Oes problem gyda ti?
Oes cwestiwn gyda ti? } Oes / nac oes
Oes partner gyda ti?**

**Ewch i'r .....yn dawel
Dim rhedeg
Cerddwch
Cerddwch **ar y chwith**
Bant a chi / ni**

Rhowch y .....ar y ddesg

**Pwy sy'n siarad?
Dim siarad**

Sawl un sy yma? / Sawl un sy yn y grwp?

Mae hi bron amser.....

Rhowch y .....ar y ddesg.

Y Tywydd

Sut mae'r tywydd heddiw?
Mae hi'n.....ac yn.....heddiw

Braf
Heulog
Gymylog
Stormus
Oer
Rhewi
Bwrw glaw
Bwrw eira
Niwlog
Wyntog
Ddiflas
Bwrw cesair
Dwym
Boeth

& lawn / eitha e.g. stormus iawn
Eitha stormus

Ydy hi'n....heddiw? ydy / Nac ydy

Sut oedd y tywydd ddoe?
Roedd hi'n....
Oedd hi'n....ddoe? Oedd / Nac oedd

Ewch i nol eich.....
Gwisgwch eich.... / tynnwch eich....
Mae hi'n amser chwarae gwlyb

**Beth ydy'r tymheredd heddiw?
Mae hi'n .....**

**Beth oedd y tymheredd ddoe?
Roedd hi'n.....ddoe.**

Blwyddyn

5 / 6

Cyfarch / Cwrteisi

Bore da / Prynawn da

Sut wyt ti'n teimlo heddiw?

Dw i'n teimlo'n ...*..achos.....

*usual responses & Bocs bendigedig phrases such as iawn / eitha

e.g.

Eitha hapus

Hapus iawn

Eitha da

Da iawn

Pwy wyt ti? / Beth ydy dy enw di?

.....dw i.

Da bo / hwyl / hwyl fawr / wela i di / wela i chi **yfory / **dydd**.....**

Penblwydd Hapus / Nadolig Llawen / Pasg hapus / Gwyliau Hapus / llongyfarchiadau **Pob Lwc**

Diolch / Diolch yn fawr

Ga i .....os gwelwch yn dda?

Ga i fynd i'r .....os gwelwch yn dda?

Ga i fenthyg.....os gwelwch yn dda?

Cei / Na chei

Croeso

Dw i eisiau .....os gwelwch yn dda.

Oes .....gyda ti? Oes / Nac oes

****Mae** .....**gyda ti.****

****Does dim** .....**gyda ti.****

Dw i'n flin / **Mae'n flin gyda fi. /Dw i'n flin **iawn****

Cofrestru

**Bore da / Prynhawn da
Mae hi'n amser cofrestru nawr.**

**Ydy pawb yn barod? Ydyn / Dim pawb!
Pwy sy ddim yn barod?**

**Wyt ti'n barod.....? Ydw / Nac ydw
Pam?**

**Gwrandewch arna i os gwelwch yn dda ac
atebwch.**

**Wyt ti yma heddiw .....?
Ydw dw i yma heddiw.**

**Ydy ..... yma heddiw?
Ydy,mae e'n.../ hi'n....
Nac ydy , mae e'n / hi'n absennol.
Pam? Beth sy'n bod â.....?
Wn i ddim
Mae .....gyda fe / hi
Mae .....arno fe / hi**

**Wyt ti'n well.....?
Ydw.
Beth oedd yn bod?
Roedd.....arna i / gyda fi.**

Mae hi'n amser y gofrestr cinio.

Pwy sy'n cael cinio / brechdanau?

**Sawl un sy'n cael cinio / brechdanau? Dwylo i fyny.
Rhifwch.**

Oes arian gyda ti?

Oes / Nac oes
Faint o arian sy gyda ti?
Ga i 'r arian os gwelwch yn dda?

Diolch
Croeso

Ymarfer

Corff

Pawb / Bechgyn / Merched
Mae hi'n amser ymarfer corff / twymo lan / ymlacio

Mae hi'n amser newid nawr
Gwisgwch eich dillad ymarfer corff
Tynnwch eich dillad ymarfer corff
Brysiwch

Pwy sy'n barod?
Ydy pawb yn barod? Ydyn / dim eto
Wyt ti'n barod.....? Ydw / Nac ydw
Sefwch mewn rhes wrth y drws os gwelwch yn dda

Ewch i mewn i'r neuadd yn dawel

Stopiwch
Rhedwch
Taflwch
Daliwch.....y bel , y bag ffa ,yr hwp
Arhoswch
Sefwch ar
Symudwch yn araf / yn gyflym
Dewiswch bartner
Ewch yn syth ymlaen / Ewch yn ol
Ewch i nol.....

Gwnewch grwp o .....
Dw i eisiau grwpiau o ....
Gweithiwch gyda.....
Gweithiwch mewn grwpiau o.....

Dim rhedeg
Dim symud
Pawb yn llonydd

Byddwch yn ofalus
Trowch i'r dde / i'r chwith

Gorchmynion

Bechgyn / Merched / Pawb / grwp...../ bwrdd.....
Sefwch / eisteddwch/.....yn dawel
Dewch i eistedd gyda.../ Dewch i weithio gyda....
Gweithiwch mewn grwpiau o.... / Gweithiwch
gyda.....

Mae hi'n amser ....& subjects (Mathemateg /
Saesneg/ Hanes/ Cymraeg..... etc)
Mae hi'n amser gweithio nawr

Edrychwch arna i / Edrychwch ar... / Edrychwch ar y
bwrdd gwyn / ar yr I Pad
Gwrandewch arna i / Gwrandewch ar....

Beth ydy'r L.O ? / WALT?
Ysgrifennwch y L.O. / WALT

Beth ydy'r teitl? / Beth ydy'r dyddiad?
Ysgrifennwch y teitl / y dyddiad yn Gymraeg

Dewch yma / Dewch i mewn
Tacluswch
Brysiwch

Sefwch mewn rhes wrth y drws
Sefwch tu ôl i'ch cadeiriau / seddau

Ewch i nol.....os gwelwch yn dda
Barod? / Pawb yn barod?
Ydy pawb yn barod? Ydyn / dim eto / dim pawb

Wyt ti'n barod.....? Ydw / Nac ydw
Pwy sy'n barod?
Pwy sy ddim yn barod?

Pam?
Beth sy'n bod?

Beth oedd yn bod?

**Oes problem gyda ti?
Oes cwestiwn gyda ti?
Oes partner gyda ti?
Oes gwaith gyda ti?**

**Rhowch y .....allan plis / os gwelwch yn dda
Casglwch y ....plis / os gwelwch yn dda
Rhannwch gyda .....**

**Wyt ti wedi gorffen?
Rhowch y .....ar y... / yn y ../wrth y ..**

**Beiros i lawr / ar y ddesg
Ewch allan yn dawel
Ewch i'r.....
Ewch gyda.....**

**Dim rhedeg
Dim siarad
Dim swm / Tawelwch**

**Pwy sy'n siarad ?
Pam wyt ti'n siarad.....?
Sawl un sy eisiau....?
Wyt ti eisiau help?
Pwy sy eisiau help?**

**Faint o'r gloch ydy hi?
Mae hi bron amser.....**

Y Tywydd

Sut mae'r tywydd heddiw?
Mae hi'n..... ac yn .....heddiw.
Dydy hi ddim yn .....heddiw.

*braf , heulog, boeth, grasboeth, bwrw eira, bwrw glaw, bwrw cesair , oer , sych, wlyb , bwrw eirlaw , ddiflas , ofnadwy

& iawn / eitha

e.g. Mae hi'n wyntog iawn heddiw.
Mae hi'n eitha oer heddiw.
Ydy hi'n....heddiw? Ydy,mae hi'n..../ Nac ydy ,dydy hi ddim yn...

Sut oedd y tywydd ddoe / neithiwr / dydd ..... / dros y penwythnos / yn ystod y gwyliau?

Roedd hi'n.... ac yn..... ddoe / neithiwr / dydd...../dros y penwythnos / yn ystod y gwyliau

Oedd hi'n....ddoe /neithiwr...?
Oedd / nac oedd

Sut fydd y tywydd yfory / dros y penwythnos / dydd.....?
Bydd hi'n....ac yn .....
Gobeithio !!

Fydd hi'n.....? Bydd / Na fydd
Beth ydy'r tymheredd heddiw?
Mae hi'n.....gradd selsiws.

Beth oedd t tymheredd ddoe?
Roedd hi'n.....gradd selsiws.

Beth fydd y tymheredd yfory? Tybed?

Bydd hi'n.....

Mae hi'n..... heddiw.

Ewch i nol eich cotiau.

Gwisgwch eich.../ tynnwch eich.....

Ble mae dy got / siwmpwr di?

Mae hi'n amser chwarae gwlyb.

Trueni!

Arhoswch yma / yn y dosbarth

Pawb i aros i mewn